

NAUM DIMITRIJEVIĆ: ZABLUDE U NASTAVI STRANIH JEZIKA

(Nastavna biblioteka, broj 89, Republički prosvjetno-pedagoški zavod, Sarajevo, 1979)

U ovoj knjizi objavljeno je šest priloga, od kojih su dva, peti i šesti, već objavljena na engleskom jeziku i poznata čitaocima ELTI-ja, odnosno ENGLISH TEACHING FORUM-a. Drugi i četvrti prilog dijelovi su većih projekata rađenih za Institut za pedagoška istraživanja u Beogradu, koji nisu u cjelini objavljeni.

Uvodni članak »Zablude u nastavi stranih jezika«, koji daje i naslov cijeloj knjizi, čini polovicu knjige. Autor razmatra i analizira određene ideje, oblike nastavne prakse i metodičke principe koji, po njegovu mišljenju, predstavljaju zablude, u većem ili manjem opsegu, kao i pogrešna vjerovanja u pogledu učenja i podučavanja stranih jezika. Autor analizira stavove i mišljenja nastavnika, učenika, pisaca udžbenika i stručnjaka koji se bave problemima učenja i podučavanja stranih jezika.

U svom izlaganju autor slijedi nastavni program kolegija metodike koji predaje na Filološkom fakultetu u Beogradu, nastojeći sistematski iznijeti neke slabosti iz teorije i prakse nastave stranih jezika.

Autor povremeno navodi i neke metodičke principe čija bi primjena, po njegovu mišljenju, dala bolje rezultate u nastavi, jer su usklađeni sa suvremenim ciljevima nastave stranih jezika i osnivaju se na teoretskim osnovama, kako lingvističkim i psihološkim, tako i na metodičkim.

U sklopu razmatranja o zabludama u nastavi stranih jezika autor se bavi mjestom i predmetom metodike nastave stranih jezika kao znanstvenom disciplinom, zatim pristupima nastavi stranih jezika i metodama nastave. Dalje se bavi problemom izbora jezične varijante u stranom jeziku, s posebnim obzirom na nastavu engleskog jezika, kao i problemom jezične točnosti, s osobitim obzirom na odnos jezične i komunikativne sposobnosti učenika. Posebno mjesto autor daje svom razmatranju o rezultatima kontrastivne analize materinskog i stranog jezika te rezultatima analize pogrešaka. Sljedeće je područje kritički osvrt na rad u jezičnim laboratorijima, sa zabludama koje se javljaju kako u organizaciji rada i pripremi materijala, tako i u izboru metodičkih postupaka.

Veći dio članka posvećen je analizi jezičnih vještina: razumijevanja, govora, čitanja i pisanja, zatim prijevodu, izgovoru, rječniku i gramatici, usvajanju kulture naroda čiji se jezik uči kao strani, jezičnim pogreškama, testiranjem, kao i metodičkom i stručnom usavršavanju nastavnika.

U zaključku članka autor izriče nadu da će taj pregled zabluda i određen broj uputa o mogućim izmjenama u nastavi stranih jezika pomoći nastavnicima u rješavanju nekih problema koji se javljaju u svakodnevnom radu u nastavi.

Drugi prilog, »Strani jezici koji se uče u osnovnim i srednjim školama«, dio je rada na opisu stanja u nastavi stranih jezika u SR Srbiji, rađen za

Institut za pedagoška istraživanja u Beogradu. To je analiza stanja u nastavi stranih jezika u SR Srbiji od 1960. do 1975, a sadrži i neke usporedbe sa stanjem u cijeloj zemlji.

Treći prilog, »O značenju i upotrebi nekoliko termina«, autor raspravlja o terminima materinski jezik, strani jezik, prvi jezik, drugi jezik, jezik sredine, jezik narodnosti, itd.

Četvrti prilog, »Neka opštedagoška i metoda pitanja čitanja na materinjem i stranom jeziku«, dio je studije »Kako čitaju naši učenici«, rađene za Institut za pedagoška istraživanja u Beogradu, 1974. godine. Autor iznosi svoja istraživanja i mišljenja s područja čitanja, kako na materinskom, tako i na stranom jeziku.

Peti prilog, »Osnovni metodski principi izbora književnih tekstova u nastavi stranog jezika«, objavljen je na engleskom jeziku u ELTI-ju u Beogradu 1974. godine, a zapravo je analiza tekstova u udžbenicima engleskog jezika koji služe za upoznavanje učenika s literaturom na engleskom govornom području. Izneseni su autorovi prijedlozi za izbor tekstova iz literature na raznim stupnjevima učenja engleskog jezika, s popratnim metodičkim uputama.

Šesti prilog, »Odnos prezentiranja nove gramatičke i leksičke građe u udžbeniku stranog jezika«, također je već objavljen na engleskom jeziku u ENGLISH TEACHING FORUM-u 1972. godine. Autor iznosi analizu i mišljenje o načinu prezentiranja gramatičkog i leksičkog materijala, redosljed u primjeni prezentiranog i usvojenog gradiva.

Uz svaki pojedini prilog autor u »Bilješkama« daje i dio bibliografije koji se odnosi na pojedini problem. Na kraju knjige autor je uvrstio opsežnu bibliografiju koju je podijelio u četiri dijela: bibliografije; rječnici i enciklopedije; bilteni, časopisi i zbornici. Četvrti dio je najopsežniji i sadrži izbor radova s područja metodike i primijenjene lingvistike, prilog koji će nastavnicima sigurno dobro poslužiti.

Stjepo Vojvoda

Л. С. БАРХУДАРОВ: ЯЗЫК И ПЕРЕВОД (*Вопросы общей и частной теории перевода*), »Международные отношения«, Москва, 1975, 239 str.

Knjiga *Jezik i prevođenje* čiji je autor moskovski sveučilišni profesor Leonid Stepanovič Barhudarov, jedan od najuglednijih sovjetskih anglista i stručnjaka za lingvističke probleme prevođenja, obuhvaća širok raspon jezičnih javljanja, a podijeljena je na ovih šest poglavlja: 1. Bit prevođenja (5—49), 2. Jezična značenja i prevođenje (50—73), 3. Semantičke korespondencije pri prevođenju (74—173), 4. Problem prijevodne jedinice (174—189), 5. Prevodilačke transformacije (190—231) i 6. Zaključak (232—236). Slijedeći ustaljenu praksu sovjetskog prijevodoznanstva, autor jezikoslovnu disciplinu koja se bavi znanstvenim opisom procesa preoblikovanja teksta na jednom jeziku u značenjski ekvivalentan tekst na drugom jeziku naziva lingvističkom